

OSUUSKAUPPA KPO:N SÄÄNNÖT

Yleisiä säännöksiä

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Osuuskunnan toiminimi on Osuuskauppa KPO, rinnakkaistoiminimi Handelslaget KPO ja sen kotipaikka Kokkola. Jäljempänä näissä säännöissä osuuskunnasta käytetään nimitystä osuuskauppa.

2 § Toiminnan tarkoitus ja toimiala

Osuuskaupan tehtävänä on liiketoimintaa harjoittamalla tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen ja näin edistää jäsentensä taloudellista hyvinvointia. Osuuskauppa voi järjestää nämä palvelut myös tytäryhteisöjen avulla tai muulla tavalla.

Osuuskaupan toimialat ovat:

- 1) päivittäis- ja käyttötavaroiden sekä muiden tavara-alojen vähittäis- ja tukkukauppa,
- 2) matkailu- ja ravitsemiskauppa sekä muu palvelutoiminta,
- 3) kiinteistöjen rakennuttaminen, vuokraaminen sekä niiden omistus, hallinta ja kauppa,
- 4) arvopapereiden omistus, hallinta ja kauppa sekä
- 5) muu osuuskaupan liiketoimintaan liittyvä toiminta. Jäsenestä voidaan markkinoinnissa ja muussa viestinnässä käyttää ilmaisua asiakasomistaja ja jäsenyydestä ilmaisua asiakasomistajaus.

3 § Toiminnan laajuus

Osuuskaupan palveluja saavat käyttää muutkin kuin jäsenet. Osuuskaupan hallitus voi kuitenkin rajoittaa osuuskaupan palvelukset erityistapauksissa osuuskaupan jäsentalouksiin.

Osuuskauppa voi harjoittaa liiketoimintaa myös tytär- ja osakkuusyhtiöiden avulla. Tällöin osuuskauppa muodostaa yhdessä tytäryhteisöjensä kanssa osuuskuntalaissa (jäljempänä OKL) tarkoitetun konsernin.

4 § S-ryhmä

Osuuskauppa on Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (jäljempänä SOK) ja Suomen Osuuskauppojen Keskusliitto SOKL r.y:n (jäljempänä SOKL) jäsen.

S-ryhmällä tarkoitetaan SOK:n jäsenosuuskauppojen, niiden tytäryhtiöiden ja SOK-yhtymän (SOK ja sen tytäryhtiöt) sekä näiden hallitsemien yhteisöjen muodostamaa kokonaisuutta.

Osuuskaupan eroamisesta 1 momentissa mainituista yhteisöistä on hallintoneuvoston esityksestä päätettävä kahdessa perättäisessä edustajiston kokouksessa. Päätös on pätevä vain, jos se jälkimmäisessä kokouksessa tehdään yksimielisesti.

Muihin yhteisöihin liittymisestä sekä niistä eroamisesta päättää hallitus.

Jäsenet, jäsenluettelo ja jäsenyyden päättyminen

5 § Jäseneksi liittyminen

Osuuskaupan jäsenyyttä voi hakea osuuskaupan palveluja käyttävä henkilö, joka sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä sekä suorittamaan 30 §:ssä määrätyn osuusmaksun.

Jäsenyyttä haetaan osuuskaupan hallitukselta kirjallisesti. Hallitus päättää hakemusten hyväksymisestä tai hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä. Jäsenyys alkaa, kun hakemus on hyväksytty. Jäseneksi voidaan samassa järjestyksessä hyväksyä myös rekisteröity yhteisö.

6 § Jäsenluettelo

Hallituksen on huolehdittava siitä, että osuuskaupan jäsenistä pidetään jäsenluettelo. Siihen on merkittävä jäsenen nimi ja osoite, hänen osuuksiensa lukumäärä sekä päivä, jona hän on tullut jäseneksi.

Osuuskaupan entisistä jäsenistä on pidettävä luettelo siihen asti, kunnes osuuskauppa on palauttanut heidän osuusmaksunsa. Luetteloon on merkittävä 1 momentissa mainittujen tietojen lisäksi päivä, jona jäsenyys on päättynyt.

Jäsenluettelo ja luettelo entisistä jäsenistä on pidettävä osuuskaupan pääkonttorissa jäsenten ja velkojien nähtävänä. Näillä on oikeus saada jäljennös luettelosta tai sen osasta kulujen korvaamista vastaan. Sama oikeus on muillakin, jotka osoittavat etunsa sitä vaativan.

7 § Jäsenen eroaminen

Jos jäsen tahtoo erota osuuskaupasta, hänen tulee ilmoittaa siitä kirjallisesti osuuskaupalle. Eroamisilmoituksen tehneen jäsenen katsotaan eronneen, kun sanottu ilmoitus on tullut osuuskaupalle tai toimipisteeseen, jossa otetaan vastaan sellaisia ilmoituksia tai päätetään jäseneksi hyväksymisestä.

8 § Jäsenen erottaminen

Jäsen voidaan erottaa osuuskaupasta:

- 1) jos hän on laiminlyönyt jäsenyydestä johtuvan velvollisuutensa tai
- 2) jos hän on aikaansaanut osuuskaupalle huomattavaa vahinkoa tai muuten ilmeisesti toiminut sen etuja vastaan.

Jäsenen erottamisesta päättää hallitus. Jäsenelle on ilmoitettava erottamisaikomuksesta ja perusteesta sekä päätöksen tekevistä osuuskaupan toimielimestä vähintään kuukautta ennen erottamispäätöksen tekemistä. Ilmoitus on postitettava jäsenelle jäsenluetteloon merkittyyn tai muuten osuuskaupan tiedossa olevaan osoitteeseen. Erotetulla jäsenellä on oikeus vaatia

erottamispäätöksen siirtämistä edustajiston kokoukselle. Vaatimus on esitettävä kuukauden kuluessa siitä kun erottamispäätöksestä on ilmoitettu erotetulle jäsenelle jäsenluetteloon merkittyyn tai muuten osuuskaupan tiedossa olevaan osoitteeseen.

9 § Jäsenen oikeudet ja velvollisuudet

Jäsenillä on oikeus käyttää osuuskaupan tarjoamia palveluja. Palveluja käyttäessään he saavat hyväksen kulloinkin voimassa olevat, hallituksen päättämällä ehdoilla heille kuuluvat jäsenedut.

Jäsenellä on myös oikeus tehdä hallitukselle osuuskunnan asioita koskevia kirjallisia ehdotuksia sekä osallistua osuuskaupan hallintoon jäljempänä näissä säännöissä säädetyllä tavalla.

Muutoin jäsenellä on OKL:ssa ja näissä säännöissä määritellyt oikeudet ja velvollisuudet.

10 § Kuolleen jäsenen oikeudenomistajan oikeudet

Kuolleen jäsenen oikeudenomistajalla, jolle oikeus tämän osuusmaksuun on siirtynyt, on oikeus jäseneksi pääsemiseen, mikäli edellytykset siihen muutoin ovat olemassa.

Oikeudenomistajan, joka haluaa käyttää tätä oikeuttaan, on ilmoitettava siitä osuuskaupalle vuoden kuluessa kuolinpäivästä.

Kuolleen jäsen oikeudenomistajilla on yhdessä oikeus käyttää vainajan taloudellista oikeutta osuuskaupassa vuoden ajan kuolinpäivästä.

Edustajisto

11 § Edustajisto

Osuuskaupan jäsenten päättämisvaltaa käyttää osuuskaupan jäsenten keskuudesta, tarvittaessa jäsenalueittain, valittu edustajisto, johon kuuluu 70 jäsentä. Lisäksi valitaan varajäseniä edustajiston vaalijärjestyksen 9 §:n mukaisesti tarpeellinen määrä.

Jäsenalueiden rajat määrää hallintoneuvosto, joka vahvistaa myös kultakin jäsenalueelta valittavien edustajiston jäsenten lukumäärän alueiden jäsenmäärien mukaisessa suhteessa. Jäsenalueiden rajat tulee määrätä siten, että jokaiselta jäsenalueelta tulee valittavaksi vähintään kolme varsinaista edustajiston jäsentä.

Edustajiston jäsenet ja varajäsenet valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan edustajiston vaalijärjestyksen mukaisesti suhteellista vaalitapaa noudattaen. Edustajiston jäsenten toimikausi alkaa heti keskusvaalilautakunnan julistettua vaalin tuloksen, jolloin myös edellisen edustajiston toimikausi päättyy.

12 § Varsinainen edustajiston kokous

Edustajiston varsinainen kokous pidetään kahdesti vuodessa osuuskaupan kotipaikassa tai muussa kunnassa osuuskaupan toimialueella. Kevätkokous on pidettävä ennen toukokuun ja syyskokous ennen marraskuun loppua, aikana ja paikassa, jotka hallintoneuvosto määrää.

Kevätkokouksessa:

- 1) esitetään
 - edelliseltä tilikaudelta tilinpäätös ja konsernitilinpäätös,
 - tilintarkastuskertomus sekä
 - hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä,
- 2) päätetään tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta,
- 3) päätetään toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen tai konsernitaseen mukainen ylijäämä tai tappio antaa aihetta,
- 4) päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle sanotulta tilikaudelta,
- 5) valitaan nimeämisvaliokunta mm. valmistelemaan hallintoneuvoston erovuoroisten jäsenten ja tilintarkastajien valintaa ja
- 6) käsitellään kokouskutsussa mainitut hallintoneuvoston tai osuuskaupan jäsenten esittämät asiat.

Syyskokouksessa:

- 1) esitetään hallituksen selonteko osuuskaupan kuluvan vuoden toiminnasta,
- 2) päätetään edustajiston jäsenten, hallintoneuvoston puheenjohtajan ja jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot seuraavaksi tilikaudeksi,
- 3) valitaan tarvittavat jäsenet hallintoneuvostoon,
- 4) valitaan tilintarkastajat ja varatilintarkastajat seuraavaa tilikautta varten ottamalla huomioon sääntöjen 25 §:n määräykset ja
- 5) käsitellään kokouskutsussa mainitut hallintoneuvoston tai osuuskaupan jäsenten esittämät asiat.

Milloin edustajiston jäsen kuuluu hallintoneuvostoon tai hallitukseen joko ennen edustajiston vaalia tai sen jälkeen valittuna, kutsutaan hänen tilalleen edustajiston kokoukseen vaalijärjestyksen 9 §:n mukaisesti varajäseniä siihen saakka kun mainittu hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenen toimikausi päättyy.

Mikäli edustajiston jäsen on estynyt saapumasta edustajiston kokoukseen, kutsutaan hänen tilalleen varajäsen vaalijärjestyksen 9 §:n mukaisesti.

13 § Ylimääräinen edustajiston kokous

Ylimääräinen edustajiston kokous pidetään, milloin aikaisempi kokous on niin päättänyt tai hallintoneuvosto katsoo sen tarpeelliseksi taikka kun kokous muutoin lain mukaan on pidettävä.

Kokouksen kutsumisessa noudatetaan sääntöjen 14 §:n määräyksiä.

14 § Kokouskutsu ja muut tiedonannot

Edustajiston kokous kutsutaan koolle hallintoneuvoston toimesta tiedonannolla, joka lähetetään kaikille edustajiston jäsenille osuuskaupan jäsenrekisterin mukaisilla osoitteilla ja joka lisäksi joko asetetaan osuuskaupan kaikkiin myymälöihin jäsenten nähtäväksi tai julkaistaan vähintään yhdessä hallituksen päättämässä, toimialueella jäsenkunnan keskuuteen leviävässä lehdessä, vähintään seitsemän päivää ennen kokouspäivää. Tiedonannossa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Jos kokouksessa käsitellään OKL:n 4 luvun 12 §:ssä tarkoitettua asiaa, on kutsu julkaistava viimeistään kuukautta ennen kokousta. Jos kokouksessa käsitellään sääntöjen muuttamista tai OKL:n 4 luvun 12 §:ssä tarkoitettua asiaa, kutsussa on mainittava päätösehdotuksen pääasiallinen sisältö.

Jos asia on näiden sääntöjen 35 §:n perusteella tai muutoin käsiteltävä kahdessa kokouksessa, ei kutsua seuraavaan saa antaa ennen kuin edellinen on pidetty. Ellei kumpikaan kokous ole varsinainen, tulee niiden välillä kulua vähintään kuukauden aika. Kutsussa on mainittava edellisessä kokouksessa tehty päätös.

15 § Kokousohjeet edustajiston kokousta varten

Kokous valitsee puheenjohtajan, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kaksi äänenlaskijaa läsnäolevista edustajiston jäsenistä sekä ottaa pöytäkirjanpitäjän. Läsnäolevien nimet ja heidän asemansa kokouksessa kirjoitetaan pöytäkirjaan.

Kokouksessa käsitellään vain ne asiat, jotka sille lain tai sääntöjen mukaan kuuluvat tai jotka kokouskutsussa on erikseen mainittu.

Osuuskaupan jäsenen esittämä asia voi tulla varsinaisessa kokouksessa käsiteltäväksi, jos se kirjallisesti ilmoitetaan hallintoneuvostolle ennen kuin kokouskutsu on annettu.

Edustajisto on päätösvaltainen, mikäli sääntöjen muuttamisesta on kysymys, kun vähintään puolet sen jäsenmäärästä on saapuvilla kokouksessa.

Edustajiston kokouksessa jokaisella valitulla jäsenellä on yksi ääni, ja asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä, mikäli ei OKL:ssa tai säännöissä ole toisin määrätty. Äänestys toimitetaan avoimena äänestyksenä, ellei edustajiston kokous toisin päättä.

Edustajiston jäsen ei saa käyttää äänioikeuttaan asiamiehen välityksellä.

Äänten mennessä tasan vaali ratkaistaan arvalla, mutta muissa asioissa tulee voimaan se mielipide, johon puheenjohtaja yhtyy.

Ellei vaalissa, milloin toimeen tai tehtävään on ehdotettu useampaa kuin kahta henkilöä, kukaan ole saanut annettujen äänten enemmistöä, toimitetaan niistä ehdokkaista, joita äänestyksessä on kannatettu, uusi äänestys, ja katsotaan silloin valituksi se, jonka saama äänimäärä on suurin.

Kun useita jäseniä on valittava hallintoneuvostoon tai muuten useita henkilöitä samanlaisiin toimiin tai tehtäviin, noudatetaan niin ikään edellä olevia määräyksiä.

Jos päätös on äänestyksen tulos, on pöytäkirjaan merkittävä, miten äänet ovat jakautuneet.

Osuuskaupan toimielimet ja johto

16 § Hallintoneuvosto

Hallintoneuvostoon kuuluu 21 jäsentä, joista 19 valitsee edustajisto. Muut kaksi ovat osuuskaupan palveluksessa olevia henkilöstön edustajia. Vuosittain eroaa jäsenistä noin kolmasosa (1/3). Hallituksen jäsen ei saa kuulua hallintoneuvostoon. Hallintoneuvoston jäseneltä on saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Hallintoneuvostoon tulee valita ensisijaisesti sellaisia osuuskaupan jäseniä, joilla on riittävä hallinnollisten ja liiketaloudellisten asioiden tuntemus, ottamalla lisäksi huomioon, että hallintoneuvostossa tulevat osuuskaupan toimialue ja jäsenistö mahdollisimman tasapuolisesti edustetuiksi. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan osuuskaupan jäsenistä kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Valittavien tulee valintahetkellä asua osuuskaupan toimialueella. Henkilöä ei voida valita hallintoneuvoston jäseneksi, jos hän on täyttänyt ennen toimikauden alkua 65 vuotta.

17 § Hallintoneuvoston järjestäytyminen ja kokoukset

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan kalenterivuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä ottaa sihteerin.

Hallintoneuvosto kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta niin usein kuin asiat vaativat tai hallitus sitä pyytää, kuitenkin vähintään kolme kertaa vuodessa. Kokouskutsu on lähetettävä jokaiselle hallintoneuvoston jäsenelle vähintään seitsemän päivää ennen kokousta. Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja heidät mukaan lukien yhteensä yli puolet sen koko jäsenmäärästä. Päätökseksi tulee, sekä asiassa että vaalissa, se mielipide, jota enemmistö on kannattanut tai johon puheenjohtaja äänen mennessä tasan on yhtynyt, paitsi puheenjohtajan vaalissa, jossa ratkaisee arpa.

Hallintoneuvoston kokouksesta laaditaan pöytäkirja, johon merkitään läsnäolijat, päätökset ja äänestykset.

Kokouksissa on hallituksen jäsenillä ja tilintarkastajilla läsnäolo- ja puheoikeus. Kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat hallintoneuvoston pöytäkirjat.

Hallintoneuvosto hyväksyy itselleen työjärjestyksen.

18 § Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on erityisesti valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuskaupan hallintoa ja toimintaa. Tehtävänsä toteuttamiseksi hallintoneuvoston tulee, sen lisäksi, mitä on sanottu muualla näissä säännöissä:

- 1) Valvoa, että osuuskauppaa ja sen hallintoa hoidetaan lain, sääntöjen sekä edustajiston kokouksen ja hallintoneuvoston omien päätösten mukaisesti,
- 2) valvoa, että hallitus järjestää osuuskaupan sisäisen tarkkailun asianmukaisesti,
- 3) päättää osuuskaupan toimialan puitteissa asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista,
- 4) antaa hallitukselle ohjeita asioista, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä,
- 5) vahvistaa osuuskaupan keskeiset strategiat sekä tavoitteet,
- 6) vahvistaa vuosittain osuuskaupan taloudelliset kokonaistavoitteet ja tarvittavat toimintasuunnitelmat,
- 7) ottaa toimitusjohtaja, määrätä hänen palkkausjärjestelmänsä perusteet, tehdä hänen kanssaan kirjallinen toimitusjohtajasopimus ja päättää hänen toimisuhteensa lopettamisesta,
- 8) valita hallitukseen kalenterivuodeksi kerrallaan 4-5 jäsentä ja määrätä heidän palkkionsa,
- 9) vahvistaa hallitukselle ohjesääntö,
- 10) antaa lausunto tilinpäätöksestä edustajiston kokoukselle,
- 11) valita edustajat SOK:n ja SOKL:n kokouksiin sekä
- 12) valmistella lain ja näiden sääntöjen mukaan edustajiston kokouksessa esille tulevat tai muuten sen käsiteltäväksi ilmoitetut asiat, laatia niiden käsittelyä varten esityslista sekä määrätä edustajiston kokouksen aika ja paikka.

19 § Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallintoneuvoston puheenjohtajan erityistehtävänä on:

- 1) Valmistella yhdessä hallituksen kanssa hallintoneuvostolle esitettävät asiat,
- 2) osallistua puheoikeudella hallituksen kokouksiin,
- 3) vastaanottaa yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa tilintarkastajilta tilintarkastuskertomus ja hankkia hallitukselta selvitys, milloin tilintarkastajien lausunto antaa siihen aihetta,
- 4) päättää yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajan kanssa toimitusjohtajan palkka- ja muista eduista hallintoneuvoston tarvittaessa antamien ohjeiden mukaisesti ja
- 5) hallintoneuvoston toimeksiannosta kutsua kokoon edustajiston kokous.

20 § Hallitus

Hallituksen muodostavat toimitusjohtaja ja 4-5 hallintoneuvoston kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Viimeksi mainittujen tulee toimikauden alkaessa olla osuuskaupan jäseniä ja alle 65-vuotiaita sekä, mikäli mahdollista, asua osuuskaupan toimialueella. Hallitukseen valittavalla tulee olla liiketaloudellisten ja hallinnollisten asioiden hyvä tuntemus. Hallituksen jäseneltä on saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Hallituksen puheenjohtajana on toimitusjohtaja. Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallitus kokoontuu tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään kuusi kertaa vuodessa puheenjohtajan kutsusta. Hallitus on päätösvaltainen kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja heidät mukaan lukien yhteensä yli puolet sen jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen kokoukset valmistele toimitusjohtaja.

21 § Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on edistää osuuskaupan etua huolellisesti ja hoitaa sen asioita OKL:n, näiden sääntöjen, sekä edustajiston ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Tehtävänsä toteuttamiseksi hallituksen tulee, sen lisäksi, mitä on sanottu muualla näissä säännöissä:

- 1) päättää jäseneksi hyväksymisestä tai hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä,
 - 2) huolehtia siitä, että osuuskaupan kirjanpito ja muu laskentatoimi sekä varainhoito ja sisäinen tarkkailu on asianmukaisesti järjestetty,
 - 3) päättää osuuskaupan strategiat ja vuosittaiset toimintasuunnitelmat,
 - 4) valmistella muut sääntöjen 18 §:n 3, 5 - 6 ja 9 kohdissa mainitut asiat sekä ne asiat, jotka hallintoneuvosto antaa hallituksen valmisteltaviksi,
 - 5) antaa hallintoneuvostolle sen kokouksissa kaikki ne tiedot, jotka hallintoneuvosto katsoo tarpeelliseksi tehtäviensä hoitamisessa,
 - 6) päättää määrittelemiensä periaatteiden mukaisesti johtoryhmän nimityksistä,
 - 7) päättää toiminimenkirjoitusoikeuden ja prokuran antamisesta,
 - 8) päättää osuuskaupan henkilöstöpolitiikasta,
 - 9) päättää lainojen ottamisesta sekä takaussitoumusten antamisesta,
 - 10) päättää rahoitus- ja sijoitusperiaatteista,
 - 11) päättää kiinteistöjen ja vuokramaalla olevien rakennusten vuokraoikeuksineen luovuttamisesta,
 - 12) päättää kiinnityksen hakemisesta kiinteistöön, sen määräosaan tai määräälaan taikka käyttöoikeuteen sekä pantti- kirjojen luovuttamisesta,
 - 13) päättää kiinnityksen hakemisesta irtaimen omaisuuteen sekä irtaimen omaisuuden panttaamisesta,
 - 14) päättää investoinneista ja realisoinneista määrittelemiensä periaatteiden mukaisesti,
 - 15) laatia kultakin tilikaudelta toimintakertomus, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös sekä ehdotus toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen tai konsernitaseen mukainen ylijäämä tai tappio antaa aihetta,
 - 16) päättää, millä perusteilla kultakin tilikaudelta mahdollisesti maksettava ylijäämän palautus kertyy,
 - 17) päättää jäsenille maksettavasta ostohyvityksestä sekä järjestelmästä, jonka mukaan sitä maksetaan sekä tarvittaessa muiden jäsenetujen periaatteista,
 - 18) valita edustajat muiden yhteisöjen kuin sääntöjen 4 §:ssä tarkoitettujen keskusjärjestöjen kokouksiin sekä
 - 19) päättää ne asiat, jotka hallintoneuvosto jättää hallituksen ratkaistaviksi.
- Hallituksen kokouksesta laaditaan päätöspöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtajan lisäksi vähintään yksi hallituksen valitsema jäsen allekirjoittaa.

22 § Toimitusjohtaja

Osuuskaupalla on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on johtaa osuuskaupan toimintaa lain, näiden sääntöjen sekä hallintoelinten päätösten ja ohjeiden mukaisesti.

23 § Toiminimen kirjoitus

Osuuskaupan toiminimen kirjoittavat hallituksen jäsenet ja hallituksen siihen oikeuttamat henkilöt, kaksi yhdessä.

Toiminimen kirjoittavat lisäksi hallituksen päätöksellä prokuristit, kaksi yhdessä, tai kukin erikseen yhdessä hallituksen jonkun jäsenen tai muun toiminimen kirjoittamiseen oikeutetun kanssa.

Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

24 § Tilikausi ja tilinpäätös

Osuuskaupan tilikausi on kalenterivuosi. Kultakin tilikaudelta laaditaan kulloinkin voimassaolevan lainsäädännön mukaan tilinpäätös ja konsernitilinpäätös seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Tilinpäätös, konsernitilinpäätös ja niihin liittyvät asiakirjat on viimeistään kuukautta ennen edustajiston kokousta, kuitenkin maaliskuun loppuun mennessä luovutettava tilintarkastajille tilintarkastusta varten.

Tilintarkastus

25 § Tilintarkastus

Osuuskaupan tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä, kirjanpitoa ja hallintoa tarkastamaan valitaan varsinaisessa edustajiston kokouksessa kaksi hyväksyttyä tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa. Toisen tilintarkastajan ja tämän varatilintarkastajan on oltava SOK:n nimeämä hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Tilintarkastus on suoritettava hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Tilintarkastajien on kultakin tilikaudelta annettava tilintarkastuskertomus. Kertomus on luovutettava hallitukselle vähintään kaksi viikkoa ennen sitä edustajiston kokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi.

Varojen käyttäminen

26 § Vararahasto

Osuuskaupalla on vararahasto, jota kartutetaan 27 §:ssä määrättyllä tavalla.

27 § Ylijäämän käyttö

Taseen osoittamasta tilikauden ylijäämästä on siirrettävä vararahastoon vähintään 5 % sen jälkeen kun ylijäämästä on vähennetty taseen mukainen tappio edellisiltä tilikausilta, kunnes vararahasto vastaa vähintään 1 % taseen loppusummasta, kuitenkin vähintään 2.500 euroa.

Kun vararahasto on noussut täyteen määräänsä, voidaan siihen edelleenkin siirtää tilikauden ylijäämästä edustajiston kokouksen päättämä määrä. Lisäksi vararahastoon voidaan siirtää jakokelpoisesta ylijäämästä edustajiston kokouksen päättämä määrä.

Jäljellä olevan ylijäämän voi edustajisto päättää käytettäväksi

- osuusmaksun korkona varsinaisille osuuksille,
- ylijäämänpalautukseen hallituksen päättämien periaatteiden mukaan siten kuin jäsen on ko. tilikauden aikana ostanut osuuskaupalta ja sen tytäryhtiöiltä,
- rahastosiirtoihin tai
- jättää käyttämättömänä ylijäämä- tai tappiotilille.

Jos edustajisto päättää jakaa ylijäämää osuusmaksun korkona, se maksetaan koko vuodelta niille jäsenille, joiden osuusmaksu on kokonaan maksettuna tilikauden viimeisenä päivänä ja joiden jäsenyys koronmaksuhetkellä jatkuu jossain S-ryhmän osuuskaupassa, mikäli edustajisto ei muuta päätä.

Jos ylijäämän jako ylittää ko. tilikauden aikana kertyneen ylijäämän, päätös on pätevä, jos sitä kannattaa yhdeksän kymmenesosan kokouksessa läsnä olevista edustajiston jäsenistä. Jos konsernin tulos tilikautena on tappiollinen, ylijäämää ei voida jakaa ylijäämänpalautuksena.

Lisäksi on otettava huomioon, mitä jakokelpoisen ylijäämän laskemisesta on määrätty OKL:n 8 luvun 3 ja 4 §:ssä.

Edustajisto ei saa päättää ylijäämää jaettavaksi hallituksen ehdottamaa tai hyväksymää määrää enempää.

28 § Osuusmaksun koron ja ylijäämänpalautuksen maksaminen

Osuusmaksun korko ja ylijäämänpalautus maksetaan viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä edustajiston kokouksesta, jossa ylijäämän käyttämisestä on päätetty. Maksu suoritetaan jäsenen tilille S-Pankki Oy:ssä tai muulla hallituksen päättämällä tavalla.

Ellei jäsenen osuusmaksu ole täysin suoritettu, pidätetään hänelle suoritettavasta ylijäämäosuudesta hallituksen päättämä määrä, kuitenkin vähintään puolet, osuusmaksun maksamiseksi.

29 § Tappion kattaminen

Jos tilikauden ylijäämä ja osuuskaupan muu jakokelpoinen ylijäämä eivät riitä osuuskaupan tappion kattamiseen, saadaan siihen käyttää sen jälkeen

vararahastoa tai varsinaisia osuusmaksuja. Jos jäsenen suorittama osuusmaksu tai osa siitä on käytetty tappion kattamiseen, on koko jäsenelle tuleva ylijäämäosuus pidettävä hänen osuusmaksunsa suorittamiseksi, kunnes käytetty määrä on maksettu.

Jos vararahastoa on käytetty tappion kattamiseen, ylijäämää ei saa jakaa jäsenille seuraavalta tilikaudelta, ellei vararahastoa samalla kartuteta tappion kattamiseen käytetyllä määrällä.

Osuudet, osuusmaksut ja osuuspääoma

30 § Osuus ja osuusmaksu

Osuuskaupan jäsenen on otettava yksi osuus ja maksettava siitä osuuskaupalle yksi sadan (100,00) euron suuruinen osuusmaksu. Tätä jäsenyyden perusteena olevaa osuutta kutsutaan varsinaiseksi osuudeksi. Jäsenellä ei voi olla useita varsinaisia osuuksia. Jos jäsenellä on näiden sääntöjen voimaantullessa useita varsinaisia osuuksia, edustajisto päättää hallituksen esityksestä, miten näistä maksetut osuusmaksut palautetaan.

Osuusmaksusta tulee suorittaa liittymisen yhteydessä vähintään kaksikymmentä (20,00) euroa sekä loput viimeistään kahden vuoden kuluessa jäseneksi hyväksymisestä. Loppuosan jäsen voi suorittaa rahana tai se voidaan ottaa hänelle mahdollisesti kertyvästä ostohyvityksestä tai ylijäämäosuudesta siten kuin hallitus päättää.

31 § Osuusmaksun korottaminen

Osuusmaksua voidaan korottaa siten, että 30 §:ssä todettua euromäärää muutetaan ja osuusmaksun määrää korotetaan maksua vastaan tai maksutta rahastokorotuksella taikka osittain kummallakin tavalla sekakorotuksena.

32 § Osuusmaksun palauttaminen

Kun jonkun jäsenyys osuuskaupassa on lakannut, saa hän tai se, jolle hänen oikeutensa on siirtynyt vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on lakannut, osuusmaksunsa takaisin siten kuin OKL:ssa säädetään.

Osuusmaksuja voidaan jäsenyyden lakatessa, siinä järjestyksessä kun eroamisilmoitukset otettu vastaan, palauttaa myös heti, kuitenkin enintään kymmenen prosenttia viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisesta osuuspääomasta vuodessa.

Erinäisiä säädöksiä

33 § Osuuskaupan purkaminen ja varojen käyttäminen osuuskaupan purkautuessa

Osuuskauppa voidaan purkaa, jos siitä tehdään päätös kahdessa perättäisessä edustajiston kokouksessa ja päätöstä kannattaa jälkimmäisessä kokouksessa vähintään yhdeksän kymmenesosa äänestyksessä annetuista äänistä.

Jos osuuskauppa puretaan, on sen jäljelle jäävät varat, sen jälkeen kun velat ja sitoumukset on selvitetty sekä osuusmaksut jäsenille maksettu, käytettävä edustajiston kokouksen päätöksen mukaisesti.

34 § Välimiesmenettely

Riidat toiselta puolen osuuskaupan ja toiselta puolen hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen taikka osuuskaupan muun edustajan, selvitysmiehen tai osuuskaupan jäsenen välillä ratkaistaan välimiesmenettelyä noudattaen niin kuin siitä on laissa erikseen säädetty.

35 § Sääntöjen muuttaminen

Sääntöjen muuttamisessa noudatetaan OKL:n 4 luvun 20-23 §:n määräyksiä.

Kuitenkaan päätös muutoksen tekemisestä näihin sääntöihin ei ole pätevä, ellei päätöstä ole tehty kahdessa perättäisessä edustajiston kokouksessa ja sen hyväksymisen puolesta ole viimeksi pidetyssä kokouksessa annettu,

- a) jos päätös koskee tämän a-kohdan tai näiden sääntöjen 4 §:n muuttamista, kaikkia äänestykseen osallistuneiden ääniä tai
- b) jos päätös koskee osuuskaupan muuttamista osakeyhtiöksi, osuuskaupan purkamista tai näiden sääntöjen 27 §:n 5 momentin, 33 §:n tai tämän b-kohdan muuttamista, yhdeksän kymmenesosaa äänestykseen osallistuneiden äänistä.

OSUUSKAUPPA KPO

EDUSTAJISTON VAALIJÄRJESTYS

1 § Vaalin aika, jäsenalueet ja edustajiston jäsenten lukumäärä

Osuuskauppa KPO, rinnakkaistoiminimeltään Handelslaget KPO-nimisen osuuskunnan sääntöjen 11 §:ssä mainitun edustajiston jäsenten vaali toimitetaan osuuskaupan jäsenten äänestyksellä suhteellista vaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi tammi-toukokuun kuluessa.

Jäsenalueiden rajat ja kultakin jäsenalueelta valittavien edustajiston jäsenten lukumäärän hallintoneuvosto vahvistaa viimeistään vaalivuoden ensimmäisessä kokouksessaan edellisen elokuun päättyessä voimassa olevan jäsentiedoston perusteella.

2 § Äänioikeus

Äänioikeutettu on jokainen ennen vaalivuotta osuuskauppaan hyväksytty jäsen. Henkilöjäsenen tulee olla täyttänyt 15 vuotta ennen vaalivuoden alkua. Jäsen on oikeutettu vaalissa kannattamaan vain sen jäsenalueen ehdokasta, jossa hänen asuinpaikkansa on. Jäsenalueiden ulkopuolella asuva jäsen voi kuitenkin äänestää minkä tahansa jäsenalueen ehdokasta.

3 § Kelpoisuus asettua ehdokkaaksi

Ehdokkaaksi voidaan asettaa jokainen ennen vaalivuotta osuuskauppaan hyväksytty henkilöjäsen, joka vaalin alkaessa on täysivaltainen ja asuu osuuskaupan toimialueella.

4 § Keskusvaalilautakunta

Osuuskaupan hallintoneuvosto nimittää viimeistään vaalivuoden ensimmäisessä kokouksessaan sinä vuonna toimitettavan vaalin keskusvaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä.

Keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen ollessa estynyt, varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä ovat saapuvilla.

5 § Yleistiedotus jäsenille edustajiston vaalista

Vaalin aikataulusta, jäsenalueiden rajoista ja ehdokaslistojen jättämisestä julkaistaan keskusvaalilautakunnan toimesta tiedote, joka joko asetetaan osuuskaupan kaikkiin myymälöihin jäsenten nähtäväksi tai julkaistaan vähintään yhdessä hallituksen päättämässä, toimialueella jäsenkunnan keskuuteen leviävässä lehdessä. Lisäksi jäseniä on kehotettava tarvittaessa tarkistamaan jäsentiedostossa olevat postiosoitteensa, joilla äänestysliput vaalijärjestyksen 8 §:n mukaisesti lähetetään.

6 § Ehdokaslista

Vähintään viisi jäsenalueella asuvaa äänioikeutettua osuuskaupan jäsentä on oikeutettu esittämään vaalia varten ehdokaslistan, jossa tulee olla mainittuna ehdokkaina samalla jäsenalueella asuvia osuuskaupan jäseniä vähintään kaksi ja enintään kaksinkertaisena se lukumäärä, minkä hallintoneuvosto on sääntöjen 11 §:n 2 momentin mukaisesti määrännyt varsinaisia edustajiston jäseniä valittavaksi siltä jäsenalueelta.

Jäsenalueiden ulkopuolella asuva jäsen voi olla allekirjoittajana minkä tahansa jäsenalueen ehdokaslistassa.

Osuuskaupan jäsen voi olla allekirjoittajana vain yhdessä ehdokaslistassa. Mikäli hän on allekirjoituksellaan kannattanut useampaa ehdokaslistaa, keskusvaalilautakunnan tulee poistaa hänet niistä kaikista. Ehdokaslistassa on selvästi mainittava jokaisen ehdokkaan etu- ja sukunimet, enintään kahta ilmaisua käyttäen arvo, ammatti tai toimi sekä kotikunta tai asuinpaikka ja jäsennumero. Lisäksi ehdokaslistaan on merkittävä sen asiamiehen vakuutus siitä, että asianomaiset ovat suostuneet ehdokkaiksi. Allekirjoittajista yhden tulee olla merkittynä postiosoitteineen ja puhelinnumeroineen ehdokaslistan asiamieheksi ja yhden tämän varamieheksi. Keskusvaalilautakunnan jäsen ei voi toimia ehdokaslistan asiamiehenä.

Ehdokkaaksi asetettu ei voi olla ehdokaslistan allekirjoittajana. Sama henkilö saa olla ehdokkaana vain yhdessä ehdokaslistassa. Mikäli hänet on asetettu ehdokkaaksi useampaan ehdokaslistaan, keskusvaalilautakunnan tulee antaa niiden ehdokaslistojen asiamiehille, joissa hänet on merkitty ehdokkaaksi, tieto jonka perusteella ehdokas itse ratkaisee, mille listalle hänet lopullisesti jätetään. Hän on myös oikeutettu jättämään sen ko. asiamiesten yksimielisesti päätettäväksi. Mikäli kumpaakaan menettelyä ei ole käytetty, tulee keskusvaalilautakunnan ratkaista asia arpomalla. Asiamiehet toimittavat ehdokaslistat kirjallisina keskusvaalilautakunnalle jäsenkunnalle annetun tiedotuksen edellyttämänä aikana.

7 § Keskusvaalilautakunnan valmistelevat toimenpiteet

Keskusvaalilautakunnan on kirjattava ehdokaslistat vastaanotetuiksi ja merkittävä niihin juokseva numerotunnus vastaanottojärjestyksessä.

Keskusvaalilautakunnan tulee viipymättä ehdokaslistojen jättöajan päätyttyä tarkastaa ne. Siinä tapauksessa, että jollakin ehdokaslistalla olevien ehdokkaiden määrä on suurempi kuin hallintoneuvoston vahvistama ehdokasmäärä, on keskusvaalilautakunnan tehtävänä, ennen listojen muuta käsittelyä, arpomalla poistaa ylimääräiset nimet.

Mikäli jokin lista havaitaan osuuskaupan sääntöjen tai edustajiston vaalijärjestyksen perusteella puutteelliseksi, on tieto siitä todistettavasti lähetettävä tai annettava ehdokaslistan asiamiehelle seitsemän päivän kuluessa listojen jättöajan päättymisestä. Asiamiehellä on sen jälkeen seitsemän

päivän kuluessa tiedon lähettämisestä tai antamisesta oikeus korjata ilmoitustaan niiltä osin, joista huomautus on tehty. Oikaisua ei saa tehdä siinä tapauksessa, jos ehdokaslista on jätetty määräajan jälkeen. Keskusvaalilautakunnan tulee asiamiehelle ilmoitetun korjausajan päätyttyä tarkastaa lopullisesti ehdokaslistat, joista edelleenkin sääntöjen ja vaalijärjestyksen vastaiset listat hylätään ja vaalijärjestyksen mukaiset listat hyväksytään äänestyskseen otettaviksi.

Hyväksytyille ehdokaslistoille annetaan arvonnalla tunnuksiksi isot kirjaimet aakkosjärjestyksessä. Listojen arpomisen jälkeen niissä oleville ehdokkaille annetaan juokseva numero alkaen ensimmäisen jäsenalueen lista A:n ensimmäisen ehdokkaan numerosta kaksi ja päättyen viimeiseksi sattuvan listan viimeiseksi asetetun ehdokkaan numeroon.

8 § Tiedotus vaalin toimeenpanosta, ohjeet äänestystä varten ja äänestäminen

Hyväksytyt ehdokaslistat äänestysohjeineen ja äänestyslippu palautuskuorineen on lähetettävä suljetussa kirjekuoressa osuuskaupan äänioikeutetuille jäsenille jäsentiedoston mukaisilla postiosoitteilla siten, että ne ovat perillä viimeistään äänestysajan alkaessa. Samassa tiedonannossa on jäsenkunnalle ilmoitettava vaalin aika ja tarpeelliset ohjeet äänestystä varten.

Äänestys tapahtuu postin välityksellä vaalisalaisuutta noudattaen. Keskusvaalilautakunnan on laadittava vaalissa käytettävä äänestyslippu. Siihen on merkittävä otsikko, missä vaalissa lippua käytetään, ympyrä sekä sen sisäpuolelle merkintä N:o sen ehdokkaan numeron merkitsemistä varten, jolle jäsen äänensä antaa. Mikäli jäsen vähintään viisi päivää ennen vaalitoimituksen päättymistä luotettavasti osoittaa, ettei hän ole saanut äänestyslippua sen johdosta, että hänen 1 momentissa tarkoitettu osoitteensa on muuttunut tai että hän on saanut väärän jäsenalueen äänestyslipun tai että äänestyslippu on hävinnyt tai turmeltunut, keskusvaalilautakunta antaa pyynnöstä hänelle uuden äänestyslipun, joka jäsenen on henkilökohtaisesti noudettava keskusvaalilautakunnan ilmoittamasta osuuskaupan toimipaikasta ja samalla palautettava väärä tai turmeltunut äänestyslippu.

Äänestäminen tapahtuu siten, että jäsen merkitsee äänestyslipussa olevaan ympyrään selvästi sen ehdokkaan numeron, jonka hyväksi hän antaa äänensä. Äänestäjä ei saa tehdä äänestyslippuunsa muuta kuin edellämainitun merkinnän.

Äänestyslippu on postitse, henkilökohtaisesti tai lähetillä toimitettava osuuskaupan pääkonttoriin tai jätettävä henkilökohtaisesti tai lähetin välityksellä keskusvaalilautakunnan ilmoittamissa osuuskaupan toimipaikoissa oleviin äänestyslippulaatikoihin siten, että se on perillä keskusvaalilautakunnalla ennen vaalitoimituksen ilmoitettua päättymisaikaa. Vaalin kesto, joka samalla on virallinen äänestyslippujen palautusaika, on määrättävä 10-21 päivän pituiseksi.

Vaali voidaan myös järjestää joko osaksi tai kokonaan OKL:n 4 luvun 28 §:n 5 momentin tarkoittamalla tavalla tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Tällöin noudatetaan tämän vaalijärjestyksen määräyksiä

soveltuvien osin. Keskusvaalilautakunnan on samalla erityisesti huolehdittava toimista, joilla turvataan jäsenen oikeus asettaa ehdokkaita, äänioikeuden käyttö ja vaalisalaisuuden säilyminen.

9 § Äänten laskeminen

Keskusvaalilautakunnan on äänestyslippujen palautusajan päätyttyä ja vaaliaineiston saavuttua suoritettava viipymättä ääntenlaskenta. Ensin lajitellaan käytetyt äänestysliput jäsenalueittain. Mitättömiksi todetut äänestysliput erotetaan omaksi ryhmäkseen. Äänestyslippu on mitätön, jos äänestäjä on äänestyslippuun merkinnyt useamman kuin yhden ehdokkaan numeron, nimikirjoituksensa tai muun asiaan kuulumattoman merkinnän, merkinnyt ehdokkaan numeron niin, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta on tarkoitettu, käyttänyt muuta kuin keskusvaalilautakunnalta saatua äänestyslippua tai jos äänestyslippu on saapunut liian myöhään. Äänestyslipun mitätöinnin ratkaisee keskusvaalilautakunta.

Hyväksytyistä äänistä lasketaan jokaisen ehdokkaan saama äänimäärä sekä jokaisen ehdokaslistan saama yhteinen äänimäärä. Ehdokaslistan eniten ääniä saanut ehdokas saa vertausluvukseen listan koko äänimäärän, toiseksi eniten saanut puolet, kolmanneksi eniten saanut kolmasosan jne. Mikäli saman ehdokaslistan ehdokkaiden äänimäärät ovat yhtä suuret, ratkaistaan näiden keskinäinen järjestys keskusvaalilautakunnan toimesta arpomalla.

Saatujen vertauslukujen mukaan, niiden suuruusjärjestyksessä merkitään ehdokkaat jäsenalueelta valituiksi edustajiston jäseniksi ja jokaiselta ehdokaslistalta, jolta ehdokas on tullut valituksi, suurimman vertausluvun saanut valitsematta jäänyt ehdokas ehdokaslistansa ensimmäiseksi varajäseneksi ja seuraavat ehdokkaat listansa muiksi varajäseniksi. Jos ehdokkaiden vertausluvut ovat yhtä suuret, ratkaistaan näiden järjestys keskusvaalilautakunnan toimesta arpomalla.

Varajäsenet ovat ehdokaslistakohtaisia. Mikäli ehdokaslistalta ei ole tarvittavaa varajäsentä, katsotaan tällöin varajäseneksi saman jäsenalueen suurimman vertausluvun saanut valitsematta jäänyt ehdokas, myös siinä tapauksessa, että tämän omalta ehdokaslistalta ei ketään tullut valituksi varsinaiseksi edustajiston jäseneksi.

10 § Vaalin tuloksen julkistaminen

Keskusvaalilautakunta julkistaa vaalin tuloksen vaalijärjestyksen 5 §:n 1 momentin mukaisella tavalla sekä lähettämällä kirjeen valituille edustajiston jäsenille, mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään seitsemän päivän kuluessa vaalin päättymisestä.